

De nieuwsbrief van de
Federale en Intergewestelijke
studiediensten van het ABVV

www.abvv.be

ECHO ABVV

U wil Echo voortaan nog enkel per
e-mail ontvangen of alleen per post?

U wil een naam- of adreswijziging
doorgeven?

Dat kan tel. of via mail:

Patsy De Lodder 02 506 82 71,
patsy.delodder@abvv.be

INHOUD

Economie 2

- Spilindex voor de derde keer overschreden!
- Commissie voor aanvullende pensioenen bepaalt kader waarbinnen reserves pensioenfondsen andere sociale bestemming kunnen krijgen

Ondernemingen 3

- Aantal arbeidsongevallen daalt lichtjes, gevolgen blijven dramatisch!
- Herziening van de richtlijn over de Europese ondernemingsraden: objectief december 2008

Sociaal beleid 4

- Herziening CAO 25 over gelijke beloning van mannelijke en vrouwelijke werknemers: een hefboom voor syndicale actie in bedrijven en sectoren

Sociale ombuds 5

- Aanvullend pensioen: herkwalificatie als bediende

Echo regio's 5-7

- Werk en migratie
- Een Vlaams stimulerend beleid voor bedrijven die willen innoveren: 10 vakbondswensen
- Opname sociale clausules in openbare aanbestedingen

Europa & Internationaal 8

- Discriminatie bij aanwerving: een betekenisvolle stap vooruit
- Werknemers zijn geen gereedschap

Regulering van de financiële investeringen: een uitdaging voor de vakbond!

De financiële crisis, die in 2007 veroorzaakt werd door de ineenstorting van de subprimes^(*), blijft schokgolven jagen door de wereldeconomie en treft alle sectoren doorheen de crisis in de bankwereld. Deze crisis toont duidelijk de noodzaak aan van een regulering van de financiële markten, die niet beperkt mag blijven tot het afwentelen van de verliezen op de maatschappij. Er moet dus dringend een toezichtstelsel ingevoerd worden dat een volgende crisis kan voorkomen.

Het spreekt vanzelf dat die noodzaak van een efficiënte omkadering zich op internationaal vlak doet gevoelen. Sommige winnaars van de Nobelprijs voor economie stellen dat de nieuwe financiële instrumenten alleen maar nieuwe financiële risico's geschapen hebben. Zij gaan dan ook zover voor te stellen dat er een nieuwe toezichtinstantie opgericht zou worden, die elk nieuw financieel product zou onderzoeken voordat het op de markt gebracht mag worden. Dit model zou het voorbeeld volgen van de instanties die in de VS of in Europa toezien op de gezondheid. Op die manier zou vermeden kunnen worden dat risicovolle producten over de hele financiële wereld verspreid worden en uiteindelijk de wereldeconomie in het algemeen en bepaalde financiële actoren in het bijzonder in gevaar brengen. Een dergelijke regulering zou ook het ontstaan van een nieuw type investeringen in de hand kunnen werken, dat men als maatschappelijk verantwoorde investeringen zou kunnen bestempelen: investeringen dus die niet enkel gedaan worden op basis van financiële criteria maar ook rekening houden met sociale, ethische en ecologische factoren.

Ook voor Europa is hier een belangrijke rol weggelegd. Maar dat mag niet beletten dat er ook op nationaal vlak initiatieven genomen worden. In vergelijking met andere Europese landen is de tweede pensioenpijl in ons land maar matig verspreid. Dankzij de wet op de aanvullende pensioenen van 2003 hebben de vakbonden de mogelijkheid om sectorale pensioenplannen in te voeren. Het ABVV blijft voorrang geven aan de eerste pijl, maar wil ook van deze wet gebruik maken om de invoering van meer solidaire pensioenplannen te promoten. Hoewel de wet - op vraag van het ABVV - ethische beleggingen wil aanmoedigen, moeten we toch vaststellen dat er geen doeltreffende wettelijke instrumenten bestaan om ethisch beleggen te stimuleren. Bovendien hebben onze onderhandelaars in de sectoren en de bedrijven nood aan een gereedschap om deze principes in concrete strategieën te vertalen.

Over al deze kwesties organiseert het ABVV op 3 oktober 2008 een forum (meer info op pagina 2) met Belgische actoren uit de sector en buitenlandse vakbondscollega's met aanzienlijke ervaring op dit gebied.

^(*) hypothecaire leningen met een hoge risicograad

Maatschappelijk verantwoord investeren & controle op sociale criteria - Een syndicale uitdaging?

Om op die vragen te proberen antwoorden organiseert het ABVV een reflectiedag over dit onderwerp.

Het is eerst en vooral de bedoeling om duidelijk te definiëren wat het concept 'maatschappelijk verantwoord investeren' inhoudt en het denkwerk op basis van de ervaringen in België en in het buitenland te stofferen.

Het is ook de bedoeling om een uitwisseling van ervaringen te organiseren over de controle op de sociale criteria vooropgesteld in het kader van het maatschappelijk verantwoord investeren: hoe wordt de naleving van sociale criteria gecontroleerd? Is deze controle realistisch, reëel en effectief?

Aan het forum zullen o.a. deelnemen:

- Pierre-Yves CHANU, deskundige van de CGT, om de Franse ervaring toe te lichten
- Joël DECAILLON (voorlopig) EVV-Secretaris om de rol van de vakbonden op internationaal vlak toe te lichten alsook over de mogelijkheden om internationale samenwerkingsverbanden tussen de vakbonden te ontwikkelen met het oog op een betere controle op de naleving van de sociale criteria
- een vertegenwoordiger van Netwerk Vlaanderen die het zal hebben over de mogelijke samenwerkingsverbanden met de NGO's

Waar? ABVV – Hoogstraat 42 – 1000 Brussel

Wanneer? 3 oktober 2008 – van 9 tot 16.00 uur

Inschrijving per mail bij patsy.delodder@abvv.be en concetta.carmina@fgtb.be

Spilindex voor de derde keer overschreden!

Het viermaandelijks gemiddelde van de gezondheidsindex heeft in augustus 2008 de spilindex opnieuw overschreden. Dit is de derde keer op 9 maanden tijd! De vorige overschrijdingen gebeurden in december 2007 en april 2008.

Als gevolg van de overschrijding in augustus worden de sociale uitkeringen en de lonen in de openbare sector respectievelijk in september 2008 en in oktober 2008 geïndexeerd. Dit komt neer op een nieuwe verhoging met 2%. De lonen van de werknemers in de privé-sector worden geïndexeerd volgens de modaliteiten die vastgelegd zijn door de paritaire comités in collectieve arbeidsovereenkomsten. Ze variëren van sector tot sector.

Deze nieuwe overschrijding is het gevolg van de stijging van de gezondheidsindex tussen augustus 2007 en augustus 2008, namelijk 4,93%. Deze sterke stijging is hoofdzakelijk te wijten aan de stijgingen van de prijzen van energieproducten en voedingsmiddelen. Zo werd elektriciteit op

een jaar tijd 20,57% duurder. Aardgas kost ons nu 48,37% meer dan een jaar geleden. Voor stookolie betalen we 42,57% meer. De prijs van voedingsmiddelen ligt 7,64% hoger dan in augustus 2007. Elektriciteit en voedingsmiddelen wegen wel zwaarder door in de index dan aardgas en stookolie. Daarom is elektriciteit voor 12,53% verantwoordelijk voor de stijging van de gezondheidsindex het voorbije jaar en voedingsmiddelen voor 26,22%. Aardgas droeg voor 18,96% bij tot de stijging en stookolie voor 9,15%.

Deze vaststellingen zetten de eisen van het ABVV op energievlak opnieuw kracht bij. We blijven een verlaging van de BTW op gas en elektriciteit van 21 naar 6% vragen, en gelijkwaardige maatregelen voor stookolie. Het zijn de betrokken sectoren die de kostprijs daarvan moeten dragen.

Het Planbureau verwacht een volgende overschrijding in juli 2009.

jo.vervecken@abvv.be (02 506 82 78)

Reserves pensioenfondsen: advies over andere sociale bestemming

Op 18 augustus 2008 bracht de Commissie voor aanvullende pensioenen (CAP) een advies uit over de draagwijdte van het begrip "andere sociale bestemming", zoals dat voorzien is in artikel 14-4 van het KB WAP. Om het in mensentaal te zeggen: onder welke voorwaarden kan het extra rendement dat een pensioenfonds heeft opgebracht, gebruikt worden voor andere doeleinden. Het KB WAP voorziet zelf dat de bestemming een sociale bestemming moet zijn en dat de toewijzing bij CAO of, wanneer er geen overlegorganen zijn, via de procedure tot wijziging van het arbeidsreglement moet gebeuren. De CAP omschrijft deze andere sociale bestemming nader, zo is het duidelijk dat deze gelden pas mogen worden verdeeld wanneer de begunstigden gekregen hebben waar ze volgens het pensioenplan recht op hebben. Ook mogen de gelden niet worden gebruikt om tekorten in de financiering van een plan aan te vullen. Ook niet-

aangesloten van het plan moeten van de nieuwe bestemming van de gelden kunnen genieten. Drie bestemmingen worden in elk geval als sociaal bestempeld. Het gaat om de overdracht naar een fonds voor bestaanszekerheid, het gebruik voor de financiering van maatschappelijke werken of het solidariteitsfonds. Het geven van een andere sociale bestemming gebeurt in principe bij CAO. In ondernemingen zonder overlegorganen kan het ook via de procedure tot wijziging van het arbeidsreglement, maar enkel als het gaat om één van de drie vermelde sociale bestemmingen. Andere bestemmingen blijven mogelijk, maar deze moeten gebeuren via CAO. Bovendien bestaat er steeds een risico dat de overdracht zal worden belast. Op het punt van de fiscaliteit vraagt de CAP trouwens snel duidelijkheid. Zij benadrukt tevens het belang van het verkrijgen van een fiscale ruling.

**isabelle.vanhie@abvv.be
(02 506 83 49)**

Aantal arbeidsongevallen daalt lichtjes, gevolgen blijven dramatisch!

We weten dat het aantal ongevallen in 2006 was toegenomen, en dit na een periode van gestage daling sinds 2001. In 2007 is er een lichte daling in het aantal ongevallen, daar waar het volume tewerkstelling is gestegen met 3,1 procent. Ook de frequentie- en ernstgraad van de arbeidsongevallen is gedaald.

Onderstaande tabel bevat cijfers afkomstig van het Fonds voor Arbeidsongevallen. (privé-sector).

	2006	2007	Verskil met 2006
Zonder gevolg	68.932	68.272	-0,96%
Tijdelijke Ongeschiktheid	82.400	82.498	+0,12%
Blijvende Ongeschiktheid	13.160	13.062	-0,74%
Dodelijke afloop	178	175	-1,69%
Totaal	164.670	164.007	-0,40%

De aard van het ongeval: weinig nieuws onder de zon

In eerste instantie moeten we andermaal

vaststellen dat de bouwsector, wat ook de oorzaak of het gevolg van het ongeval is, de trieste koploper blijft. Hoewel er dank zij de aangehouden preventieactiviteiten in de sector een lichte daling van het aantal ongevallen te noteren valt, is het aantal dodelijke ongevallen gestegen.

Uitgesplitst naar anciënniteit merken we op dat meer dan één ongeval op drie zich voordoet tijdens het eerste werkjaar, en dat 58,8 procent van de slachtoffers minder dan 5 jaar in de onderneming werkt. Dit onderstreept nogmaals het belang van een goed onthaal in de ondernemingen, waarbij de nieuwe werknemers goed geïnformeerd worden over de gevaren en risico's, en welke preventiemaatregelen van kracht zijn.

De oorzaken van arbeidsongevallen blijven vrij klassiek en verschillen niet veel met die van andere jaren. Zeer opmerkelijk is ten slotte het aantal dodelijke arbeidsongevallen: 96 op de arbeidsplaats en 79 op de weg van en naar het werk. In de discussies over mobiliteit is dat laatste zeker een aspect om mee in overweging te nemen!

francois.philips@abvv.be (02 506 82 60)

Herziening van de EOR richtlijn over: objectief december 2008

Zal de herziening van de richtlijn op de Europese ondernemingsraden (EOR) in december van dit jaar rond zijn? Alles wijst erop dat dit strategische beleidsdoel voor de vakbonden inderdaad gehaald zal worden.

Initiatief van de Commissie en mislukking van de sociale dialoog

Na jaren van immobilisme nam de Europese Commissie eindelijk haar verantwoordelijkheid. Eind februari 2008 nodigde zij de Europese sociale partners uit te onderhandelen over de herziening van de richtlijn via conventionele weg. Het EVV stelde echter zijn voorwaarden: voor de vakantie moest er een akkoord zijn met een inhoud die minstens gelijk was aan de inhoud van het voorstel van de Commissie. Na een maand werd vastgesteld dat de timing niet gehaald zou worden en dat de tekst van de Commissie voor de werkgevers geen discussiebasis kon vormen. Het EVV gooide dan ook de handschoen in de ring zodat de bal opnieuw in het kamp van de Commissie terechtkwam.

Nieuw ontwerp van richtlijn en terugkeer van de sociale partners

De Commissie hield echter voet bij stuk

en liet op 2 juli een gewijzigd ontwerp van richtlijn verschijnen. Op die manier ging de herziening de laatste rechte lijn in. Het Europees Parlement en de Raad moesten zich nu uitspreken, rekening houdend echter met een belangrijk element: het gemeenschappelijke advies van de Europese sociale partners. De sociale partners lieten namelijk in een brief van 29 augustus weten dat zij:

- instemden met het herziene ontwerp van richtlijn als basis van de herziening,
- vroegen dat de herziening zo snel mogelijk zou ingaan (eind 2008, begin 2009),
- 8 gemeenschappelijke amendementen ter verfijning van de richtlijn naar voor schoven.

Voorlopige conclusie

De publicatie van het gewijzigde ontwerp van richtlijn, de vaste wil van het Franse voorzitterschap om in december tot een politiek akkoord te komen en het gemeenschappelijke advies van de sociale partners lijken nu voldoende zekerheid te bieden dat de herziening, na jaren van immobilisme en patronale tegenkanting, uiteindelijk op een bevredigende wijze tot een goed einde gebracht zal worden.

jean-luc.struyf@abvv.be (02 506 82 65)

Colloquium over Burn-out van 30 september 2008

Het ABVV werd gevraagd deel te nemen aan een colloquium over burn-out n.a.v. een colloquium van de Europese Club voor de Gezondheid.

Stress op het werk wordt duidelijk erkend als factor van psychologisch en fysiek lijden bij het individu.

Binnen het domein van stress op het werk wordt het concept «Burn-out» hoe langer hoe meer als een volwaardige klinische entiteit beschouwd. Het verschijnsel burn-out zou als het ware maatschappelijke problemen die ernstig inwerken op bepaalde individuen en zich vertalen in diepliggend leed, niet enkel op psychologisch maar ook op fysiek vlak, waarneembaar maken.

De term «beroepsgerelateerde extreme vermoeidheid» van de werknemer wordt doorgaans aanvaard om de toestand te beschrijven van een individu dat aan burn-out lijdt. Ook al zijn de individuele gevolgen beter gekend, de gevolgen op economisch vlak mogen geenszins onderschat worden.

Deze eerste studie- en reflectiedag beoogt een beter inzicht in het burn-out-syndroom en zal gevolgd worden door een reeks werk- en reflectie-ateliers waarin grondig en specifiek zal worden ingegaan op thema's als het opsporen en het erkennen van de «ziekte», de rol van de bedrijfscultuur of de evolutie van het werk vanuit een socio-economische en filosofische invalshoek en de gevolgen ervan op de gezondheid en de levenskwaliteit van de werknemers.

De folder waarin het colloquium en de workshops aangekondigd worden kan geraadpleegd worden op de website www.respectophetwerk.be.

Agenda

De FOD WASO viert de veertigste verjaardag van de CAO-wet met een reeks seminars over het sociaal overleg in België. De seminars gaan door op 25 september, 6 oktober, 19 november en 4 december. De deelname is gratis. Inschrijving is verplicht en kan enkel gebeuren via bart.peirlinck@werk.belgie.be.

De rechtsfaculteit van de UCL organiseert op 3 oktober een studiedag over het stakingsrecht. De studiedag gaat door in de Auditoires Montesquieu, place Montesquieu, 1348 Louvain-la-Neuve. Het inschrijvingsgeld bedraagt 200 euro. Voor meer informatie kan u terecht bij josette.castelle@uclouvain.be, 010 47 47 58 of catherine.vanderlinden@uclouvain.be, 010 47 30 16.

De Vakgroep Sociaal recht van de UGent wijdt op 9 oktober een studiedag aan sociale geschillen. Aan bod komen o.a. de bevoegdheden van de inspectiediensten en het sociaal strafrecht. De studiedag gaat door in het Monasterium PoortAkkere, Oude Houtlei 56, 9000 Gent. Het inschrijvingsgeld bedraagt 210 euro.

Meer info vindt u op www.law.ugent.be/social/ASSOCIARE.

Herziene CAO 25 over gelijke beloning van mannelijke en vrouwelijke werknemers: een hefboom voor syndicale actie in bedrijven en sectoren

In het kader van het IPA 2007-2008 engageerden de sociale gesprekspartners zich om de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 25 bis te actualiseren. Binnen ditzelfde kader werden de sectoren en bedrijven ook gevraagd hun functie- en loonclassificaties te toetsen en aan te passen aan de verplichting tot genderneutraliteit.

Op 9 juli 2008 zag CAO 25 ter het levenslicht. Tijdens de zomermaanden maakte de federale overheidsdienst werkgelegenheid-arbeid-sociaal overleg aanvullend een overzicht van de ondernomen acties in de sectoren om het tweede engagement te toetsen. Uit dit overzicht¹ bleek alvast dat het IPA-engagement 2007-2008 qua sectorale acties niet het verhoopte resultaat heeft opgeleverd. Tijd voor actie! De hernieuwde CAO kan alvast als syndicale hefboom gebruikt worden om de noodzakelijke acties in bedrijven en sectoren aan te zwengelen.

Wijzigingen van CAO 25 samengevat

- CAO 25 ter wordt voortaan ingeleid door een **voorafgaand verslag** dat duiding geeft bij het historische rechtskader; de rol van de Belgische instellingen en sociale partners; de vaststellingen op het terrein; en de diverse acties, studies, instrumenten die de sociale partners afgelopen jaren ondernamen en ontwikkelden.
- **Artikel 1 (principe)** werd (enkel in het Nederlands) taalkundig gewijzigd: "onderscheid naar kunne" is vervangen door "onderscheid op basis van geslacht". Daarnaast werd "artikel 119 van het Verdrag tot oprichting van de EEG" vervangen door "art. 141 §1 en 2 van het Verdrag tot oprichting van de EG".
- **Artikel 3 (toepassingsgebied principe)** verankert in de nieuwe toegevoegde derde alinea het IPA-engagement dat sectoren en ondernemingen hun systemen van functieclassificatie en loonclassificaties moeten toetsen en aanpassen conform het principe van genderneutraliteit. De wijziging in de eerste alinea geeft indirect dat (analytische) functiewaarderingssystemen voortaan een vanzelfsprekendheid zouden moeten zijn.
- **Artikel 4 (definitie loon)** werd logischer gestructureerd en verduidelijkt dat vergoedingen die voortvloeien uit

aanvullende niet-wettelijke sociale zekerheidsregelingen voortaan ook als loon beschouwd worden. De gewijzigde commentaar verduidelijkt dat aanvullende sociale zekerheidsregelingen niet mogen discrimineren; enige uitzondering zijn de actuariële berekeningsfactoren bij regelingen met vaststaande premies of bijdragen.

- **Artikel 6 (speciaal opgerichte commissie)** tenslotte verwijst in zijn commentaar voortaan naar "vaste commissie arbeid" i.p.v. naar de "commissie vrouwenarbeid".

Tijd voor actie in de sectoren en de bedrijven

De herziene CAO biedt een syndicale hefboom om de kwestie van de loonongelijkheid V/M en sekseneutrale functiewaardering opnieuw op tafel te leggen, zowel op sectoraal als op bedrijfsvlak.

- Het inleidende verslag heeft immers een pedagogische, informerende en responsabiliserende meerwaarde.
- Artikel 3 herinnert de sectoren en ondernemingen die dit nog niet gedaan hebben hun systeem van functiewaardering en loonclassificatie te toetsen en aan te passen aan de verplichting tot genderneutraliteit.
- Bovendien dient in de bedrijven syndicaal gecontroleerd te worden of de werkgevers de geactualiseerde CAO 25 ter als bijlage bij het arbeidsreglement voegen, hierover communiceren met de werknemers en de nieuwe versie voor de werknemers op een toegankelijke plaats beschikbaar stellen.

De geactualiseerde CAO 25 is weldra terug te vinden op de website van de nationale arbeidsraad www.cnt-nar.be. Maak er gebruik van om de loonkloof tussen vrouwen en mannen in de toekomst mee te helpen dichten! Het federaal ABVV zal op haar beurt de ruim 30-jarige strijd actief verderzetten door de actualisering van CAO 25 bekend te maken, de gespecialiseerde commissie in het Bureau van de NAR nieuw leven in te blazen en de kwestie tijdens het komende IPA opnieuw op tafel te leggen.

gitta.vanpeborgh@abvv.be (02 506 82 66)

¹ De stand van zaken dient nog nader bekeken te worden met de functieclassificatiedeskundigen van onze beroepscentrales.

Aanvullend pensioen: herkwalificatie als bediende

De heer M. was tewerkgesteld bij A. van 1964 tot 2001. Hij werd aangeworven als tester van televisietoestellen met een arbeiderscontract. Tussen 1966 en 1977 was hij tewerkgesteld als systeemtester van transmissietoestellen. In 1978 kreeg hij een bediendenstatuut. Na zijn ontslag in 2001 vorderde dhr. MEERT de herkwalificatie van zijn arbeiderscontract in een bediendencontract voor de periode 1964 tot 1978 en de uitbetaling van het hiermee overeenstemmend pensioenkapitaal. Voor de arbeiders bestaat er bij A. geen aanvullend pensioen, voor de bedienden wel.

De Arbeidsrechtbank van Antwerpen herkwalficeerde de arbeidsovereenkomst voor de periode 1966 tot 1977 als bediendecontract, maar niet voor de periode 1964 tot 1966. De werkgever en het pensioenfonds gingen in hoger beroep tegen dit vonnis.

Het Arbeidshof van Antwerpen, bevestigde het vonnis van de Arbeidsrechtbank van Antwerpen. Op basis van de feitelijke gegevens, verkregen via getuigenverklaringen, kan worden aangetoond dat dhr. MEERT in de periode 1966-1977 als systeemtester van transmissietoestellen

hoofdzakelijk hoofdarbeid verrichtte en voor deze periode dus als bediende moet worden beschouwd. Dit was niet het geval voor de functie uitgeoefend in de periode 1964-66.

Inzake het aanvullend pensioen meende het hof dat de werkgever op basis van artikel 4 Wet-Colla en artikel 45 RSZ-Wet een onderscheid kan maken tussen categorieën van werknemers en dat arbeiders en bedienden toegelaten categorieën zijn, betreurenswaardige stelling omdat de wet vereist dat elk onderscheid moet gerechtvaardigd worden en het Hof daar niet op ingaat.

Eigenlijk bevat dit arrest niets revolutionair, maar in de komkommerperiode was het gretig gesmaakt voer voor de pers met een inflatie aan voorstellen tot gevolg. Voor het ABVV is en blijft het primordiaal dat het ongedaan maken van de discriminaties in handen van de sociale partners blijft.

Een oplossing die niet gedragen wordt door het 'terrein' heeft immers weinig kans op slagen!

hilde.duroi@abvv.be (02 506 82 52)

Rechtspraak: het arrest van het Arbeidshof van Antwerpen 4 juni 2008.

Het Instituut Samenwerking Universiteit Arbeidersbeweging (ISUA) organiseert een reeks studieavonden over de omzetting van de KMO-richtlijn. De studieavonden hebben plaats op 22 en 29 september in het gebouw van de Grauwzusters, Lange St-Annastraat 7, 2000 Antwerpen. Voor meer informatie kan u terecht bij dominique.kiekens@ua.ac.be, 03 275 53 49.

ECHO REGIO'S

Werk en migratie

Werknemerssolidariteit tegen het economisch utilitarisme van een gewenste immigratie!

Tijdens de opeenvolgende migratiegolven heeft het ABVV steeds geijverd voor de integratie van de migranten in eigen schoot. De officiële stopzetting van de immigratie (in de jaren 70) betekende niet het einde van de vakbondsactie met de migranten.

De opkomst van de diensteneconomie en ook de nieuwe bedrijfsorganisatievormen hebben ertoe geleid dat steeds meer clandestiene werknemers ingezet werden om de arbeidskosten te drukken. Bovendien was de armoede in de landen van het Zuiden en het Oosten een goede voedingsbodem voor de "clandestiene" economische migratie.

Vandaag klaagt de beweging van de mensen zonder papieren de precaire levens- en werkomstandigheden aan van de illegale werknemers die het recht op een volwaardig bestaan in onze samenleving opeisen.

Maar degenen die deze werknemers uit de grijze zone weigeren te erkennen, pleiten wel voor een nieuwe, selecte economische migratie om de knelpuntberoepen in bepaalde sectoren in te vullen en buitenlandse geschoolde werknemers aan te trekken. Deze utilitaristische benadering maakt van het migratiebeleid een essentieel instrument voor ... de concurrentiekracht van onze ondernemingen.

De economische migratie is (opnieuw) een centrale uitdaging geworden van de arbeidsproblematiek in België en vooral in Brussel. De vraag is: welk standpunt innemen en hoe optreden in een context die gekenmerkt wordt door een belangrijke opflakking van de migratiestromen van buitenaf, die niet zullen verzwakken in het licht van de groeiende ongelijkheid tussen noord en zuid.

Die uitdaging wordt besproken met de militanten van het ABVV-Brussel die op 15 oktober in syndicale raad bijeenkomen.

Info : rachel.carton@abvv.be en samantha.smith@abvv.be (02 552 03 58)

Syndicale Raad van het ABVV-Brussel: werk en migratie

Uitnodiging

Datum: 15 oktober
van 08.30 tot 13.00 uur.

Plaats: Volkshuis –
Sint-Gillisvoorplein. Op
uitnodiging van de centrales.

Programma:

Etappes in de economische migratie sinds de oorlog – huidige situatie: stand van zaken, tussenkomst van vertegenwoordigers van de mensen zonder papieren; panelgesprek met deskundigen.

Volledig programma en praktische informatie:

*dominique.vanderose@abvv.be
(02 552 03 53).*

Krapte op de arbeidsmarkt Studiedag SERV + SER Nederland

Programma

Inleidingen:

De Vlaamse en de Nederlandse minister bevoegd voor arbeidsmarktbeleid, Frank Vandenbroucke en Piet Hein Donner, leiden in over de actuele situatie op de arbeidsmarkt en de arbeidspotentie in hun land.

Presentatie:

Netwerk Toekomstverkenningen over de toekomst van de arbeid.

Workshops:

Over de verschillende problematiek en aanpak van kansgroepen in Vlaanderen en Nederland.

Debat:

Panel met publiek

Plaats en tijd

Dinsdag 7 oktober 2008, ontvangst vanaf 10.00 uur, einde voorzien om 18.00 uur. SER-gebouw, Bezuidenhoutseweg 60, Den Haag, Nederland.

Aanmelden

De bijeenkomst is bedoeld voor vertegenwoordigers van betrokken ministeries, sociale partners, publieke en private arbeids(re)integratie-instanties, kennisinstituten en planbureaus.

*Aan het bijwonen van de lezing zijn geen kosten verbonden. Na aanmelding ontvangt u een bevestiging van uw deelname. Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Iris Weimar, afdeling Communicatie, SER (studiedag@ser.nl, 00 31 70 3 499 531).
www.ser.nl*

Een Vlaams stimulerend beleid voor bedrijven die willen innoveren: 10 vakbondswensen

In de herfst dient zich op verschillende fora het debat aan over innovatie en onderzoek en ontwikkeling. Als Vlaams ABVV hebben we een standpunt over hoe dit beleid best wordt gevoerd. Hiertoe hebben we 10 stellingen ontwikkeld.

1) De binnen Europa afgesproken **3%-norm** voor inspanningen voor O&O moet gehandhaafd blijven (2% voor rekening van de bedrijfswereld, 1% voor de overheid). De bedrijfsinspanningen krijgen beter een sectorspecifieke invulling.

2) **Meer dan louter technologische vernieuwing** verdient aanmoediging: ook steun aan innovatie in diensten, social profit, creatieve sectoren en sociale of organisatorische innovatie.

3) De Vlaamse overheid dient bij haar openbare aanbestedingen gebruik te maken van "**innovatief aanbesteden**" (de uit te voeren opdracht moet minimaal vernieuwend zijn). Zo kan ze de innovatie aanzwengelen, bijdragen tot meer duurzame vormen van economische activiteit en een aantal sociale doelstellingen realiseren. Het Vlaamse innovatiebeleid moet binnen en over alle beleidsdomeinen heen worden gevoerd en geïntegreerd. Er moet een visie komen die vertrekt van de grote uitdagingen. De besprekingen over een nieuw Pact van Vilvoorde (Pact 2020) kunnen hiertoe dienen.

4) Het innovatiebeleid moet in voldoende middelen voorzien voor **strategische projecten** met toekomstvisie, en een versterking inhouden van het innovatief potentieel bij de **KMO's of innovatieve starters**. De sterktes van Vlaanderen op het vlak van onderzoek verdienen een strategische en financiële uitbouw waarbij de VRWB-clusters⁽¹⁾ een aanzet kunnen zijn. De centra-De Groote en de competentiepolen moeten worden gestimuleerd vanuit een maatschappelijke toekomstvisie.

5) We zijn voorstander van **subsidies** voor O&O omwille van de mogelijkheid tot sturing, maar ook voor risicovolle projecten waar het onderzoeksgehalte hoog is en voor kleine ondernemingen of starters die willen innoveren en geen fiscale aftrekmogelijkheid hebben. **Gunstige fiscaliteit** kan daar waar er een hoge meerwaarde is in termen van innovatieve ontwikkeling, waar het risicokarakter minder hoog is maar de kost zwaar

doorweegt. Het fiscaal instrument moet gericht, niet-lineair worden ingezet (de loonkost van de onderzoekers is hiervan een voorbeeld).

6) Gericht **samenwerking** tussen bedrijfsleven en kennisinstellingen kan voor beide partijen vruchten afwerpen als die transparant is wat betreft financiering, doelstellingen, in te zetten personeel. De intellectuele eigendomsrechten en de overdraagbaarheid van de sociale rechten van de onderzoeker moeten juridisch geregeld worden. De vakbond heeft een belangrijke functie om dit proces mee op te volgen.

7) Op **VESOC**-niveau moeten initiatieven zoals een "competentiepool sociale innovatie" en een nieuw Innovatiedecreet concreet gestalte krijgen. De Vlaamse overheid zal met middelen over de brug moeten komen ter ondersteuning van een beleid dat sociale innovatie erkent en er de voordelen van in ziet voor mens en economie.

8) De Vlaamse regering moet haar stem laten horen om de invoering van een **Europees Patent** mogelijk te maken, bv. tijdens het Belgisch voorzitterschap van 2010.

9) Het instrument van het **risicokapitaal** moet vooral een hefboomfunctie vervullen voor nieuwe, innovatieve projecten die anders niet zouden tot stand komen.

10) Er is een gunstig **loopbaanklimaat** nodig voor onderzoekers, met aandacht voor verloning en voor de overdrachtmogelijkheden inzake sociale rechten bij mobiliteit en de bescherming van de resultaten van hun onderzoek. De eerste geldstroom naar de kennisinstellingen moet worden gehervormd, waarbij de democratisering van het onderwijs prioritair is. Het bedrijfsleven moet meer doen voor vorming en levenslang leren dan wat in de huidige interprofessionele akkoorden is afgesproken.

mverhue@vlaams.abvv.be
(02 506 82 24)

⁽¹⁾ In 2006 heeft de Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid (VRWB) een studie uitgevoerd naar welke niches Vlaanderen best prioritair van financiële en andere middelen zou voorzien om zo snel mogelijk een voortrekkersrol te spelen op Europees vlak; hieruit zijn de zogenaamde 6 clusters ontstaan (VRWB-advies 18, 2006).

Opname sociale clausules in openbare aanbestedingen

In december 2007 werd een voorontwerp van decreet tot opname van sociale clausules in de openbare aanbestedingen in het Waals Gewest voorgelegd aan de Economisch en Sociale Raad van het Waalse Gewest (CESRW). Op 12 juni 2008 werd het voorontwerp van decreet betreffende de opname van sociale, ecologische en ethische clausules in de openbare aanbestedingen voor werken, leveringen en diensten in het Waals Gewest in eerste lezing goedgekeurd.

Een sociale clausule is een uitvoeringsclausule waarbij toekenningsvoorwaarden opgelegd worden, zoals bijvoorbeeld rekening houden met sociale doelstellingen, de inschakeling en opleiding van laaggeschoolde werkzoekenden aanmoedigen of nog de deelname voorbehouden voor ondernemingen uit de sociale economie.

In 2007 had het Waals ABVV als sociale partner kritiek op de vorm en de inhoud geuit. De CESRW had die opgenomen in de lijst van opmerkingen die betrekking hadden op diverse essentiële aspecten van het eerste voorontwerp van decreet:

- Het maken van één enkel decreet voor de sociale én de milieuaspecten.
- De praktische organisatie van de sociale clausules. De regering zou dan het decreet en de besluiten betreffende de systematische invoering van de diverse clausules tegelijkertijd moeten indienen.
- De uitklaring van artikel 2 had enkel betrekking op de aanbestedingen die door het Waalse Gewest voor 25% gefinancierd worden.
- De tenlastename van de eventuele meerkost die sociale clausules meebrengen.
- De rol van de FOREm en de betrokkenheid ervan bij de keuze van de clausule in overeenstemming met de opdrachtnemer.
- De mogelijkheid voor de ondernemingen in de bouwsector om voor die bepaling een specifieke post te voorzien die niet aan de concurrentie onderworpen zou zijn.
- Het gevaar van concurrentie tussen de zes opleidings- en tewerkstellingsondersteunende maatregelen en de

identiteit van de instantie die uiteindelijk de knoop zal moeten doorhakken.

- De noodzaak om aan de CESRW een gewijzigd voorontwerp van decreet voor te leggen voordat het in eerste lezing naar de regering gaat.
- De invoering van het principe van de nietigheid van de clausule.

We verheugen ons erover dat de nieuwe versie van het voorontwerp van decreet in juni 2008 goedgekeurd werd. Die versie bevat de sociale, ecologische én ethische clausules zoals wij gevraagd hadden. Nochtans blijven een aantal punten vragen oproepen:

- De betoelaging naar rato van 25% werd nog altijd niet uitgeklaard, maar werd wel opgetrokken tot 50%.
- De invoering van milieuclausules is knoeiwerk, ze lijken enkel voor de vorm opgenomen te zijn. Hetzelfde is waar voor de ethische clausules.
- Het is nog altijd niet mogelijk de toepasbaarheid van het systeem te beoordelen. Het decreet op zichzelf maakt het niet mogelijk om na te gaan of het in de praktijk kan werken. Zoals gezegd had het decreet samen moeten gaan met het besluit.
- De tenlastename van de eventuele meerkost die de diverse sociale clausules meebrengen.
- De minimumbedragen van de in het nieuwe voorontwerp van decreet opgesomde werken. We hebben geen klaarheid over die bedragen: is de BTW al dan niet inbegrepen?

In de maand oktober zal de CESRW advies over de nieuwe tekst moeten uitbrengen aan J.C. MARCOURT, Waals minister van Economie en Werk.

Praktische toepasbaarheid koppelen aan de kwaliteit van opleiding/inschakeling van de bij de sociale structuren betrokken mensen is een fundamenteel aspect. Daarom zullen het Waals ABVV en Waalse vertegenwoordigers van de vakcentrales heel snel een gemeenschappelijk standpunt over de inhoud van het toekomstig decreet uitwerken.

gianni.infanti@cepag.be
(081 26 51 60)

Koopkracht: een dagelijkse bekommernis van de werknemers

In België moet één miljoen gepensioneerd rondkomen met minder dan 1.000 euro per maand, de overgrote meerderheid van de werkloosheidsuitkeringen ligt onder deze drempel en het aantal werknemers met een loon van ongeveer 1.000 euro neemt toe. Deze lage inkomens hebben door de plotselinge prijsstijging (5 % inflatie) in één jaar tijd niet minder dan 400 euro aan koopkracht ingeboet.

Tarieven voor essentiële voedingsmiddelen, gas, stookolie, elektriciteit rijzen de pan uit. Dat weegt natuurlijk door wanneer je rond de armoedegrens schommelt. Kun je vandaag werkelijk leven met 1.000 euro?

In juni hebben 100.000 werknemers en sociale uitkeringsgerechtigden in verschillende steden van het land gemanifesteerd omdat ze de eindjes niet meer aan elkaar kunnen knopen. Hoewel de tijd dringt, heeft de regering geen enkele van de eisen die het ABVV in het kader van die manifestaties stelde, concreet ingewilligd. Gezien dit immobilisme zal de socialistische vakbond de druk opvoeren door andere acties te organiseren.

Werknemers en sociale uitkeringsgerechtigden doen hun verhaal in de volgende aflevering van Regards FGTB die zal worden uitgezonden op 27 september 2008 om 10u30 op La Une en op 1 oktober 2008 rond 23u15 op La Deux. Een uittreksel zal worden getoond op 9 oktober 2008, na het laatavondjournaal op La Une.

Voor meer info:
carmela.schillaci@cepag.be
(02 506 83 96)

Campagne en conferentie over de lonen

In het kader van de campagne van het EVV over de lonen die begin 2008 opgestart werd, organiseert het EVV een grote conferentie op 1 en 2 oktober 2008 te Brussel.

Met deze conferentie wil het EVV het belang benadrukken van een loonbeleid dat in staat is de koopkracht te verdedigen en de groei en de concurrentiekracht in Europa te ondersteunen.

Op de conferentie zal het debat aangegaan kunnen worden met de Europese commissaris voor Economie en Financiën ALMUNIA, de voorzitter van de Europese Centrale Bank, TRICHET, en de Belgische economist, Paul DE GRAUWE.

*Meer info bij
rafael.lamas@abvv.be*

Discriminatie bij aanwerving: een betekenisvolle stap vooruit

In deze rubriek hebben we de jongste maanden ruime aandacht besteed aan de arresten Laval, Viking, Rüffert en Luxembourg. Deze arresten van het Europese Hof van Justitie leggen de krijtlijnen vast van hoe het Europese arbeidsrecht er op een dag zou kunnen uitzien. Het minste wat we kunnen zeggen is dat die arresten de economische vrijheid en de sociale rechten niet op een voet van gelijkheid behandelen. Daarom is het arrest dat het Hof in juli in de zaak Feryn velde, een zonnestraal in de donkere Europese juridische hemel.

Het Belgische bedrijf Feryn, gespecialiseerd in de verkoop en de plaatsing van garagepoorten, had in april 2005 in het openbaar aangekondigd dat het weigerde allochtonen aan te werven omwille van de terughoudendheid van de klanten om ze tijdens de werken toegang tot hun woning te verschaffen. De zaak was toen ruimschoots in de pers aan bod gekomen.

Omdat er geen rechtstreekse klager was aan wie een job geweigerd werd, had het Centrum voor de Gelijkheid van Kansen een rechtszaak tegen Feryn ingeleid bij

de voorzitter van de arbeidsrechtbank van Brussel. In eerste aanleg had de voorzitter van de arbeidsrechtbank de vordering verworpen omdat er geen bewijs noch een vermoeden was dat een sollicitant niet aangeworven was omwille van zijn etnische afkomst.

Het Centrum was in beroep gegaan en het Arbeidshof had een aantal prejudiciële vragen aan het Europese Hof van Justitie gesteld. Dit gaf een heel ruime interpretatie aan de richtlijn m.b.t. "de uitvoering van het principe van de gelijke behandeling van personen ongeacht ras of etnische afkomst".

Over het algemeen verkeert het slachtoffer van een discriminatie bij aanwerving in de onmogelijkheid om enig element van bewijs ter staving van zijn klacht aan te voeren. In dit arrest gaat het Hof zeer ver aangezien het oordeelt dat openbare verklaringen van een werkgever volstaan om het bestaan van een discriminatie bij aanwerving vast te stellen, zelfs als er geen klager is.

rafael.lamas@abvv.be (02 506 82 73)
jean-francois.macours@abvv.be
(02 506 82 55)

INTERNATIONALE RELATIES

Werknemers zijn geen gereedschap

De Vlaamse overheid heeft de Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen (SARiV) -waarin ook de vakbonden vertegenwoordigd zijn- geconsulteerd om deel te nemen aan de evaluatie van haar financieringsprogramma voor jongerenstages bij een aantal internationale organisaties (waaronder de IAO in Genève en het IAO opleidingscentrum in Turijn).

De SARiV bestaat uit 20 leden: 10 vertegenwoordigers uit het maatschappelijke middenveld en 10 onafhankelijke deskundigen.

Deze raad adviseert de Vlaamse regering bij de totstandkoming van haar buitenlands beleid en het beleid inzake internationaal ondernemen, internationale samenwerking en toerisme.

De globalisering heeft de wereld grondig veranderd. Multinationale ondernemingen leveren een ongebreidelde concurrentiestrijd waarbij de werknemers tot hulpmiddelen worden met één enkel doel: zo hoog mogelijke kortetermijnwinsten maken. Dreigende delocalisatie, neerwaartse druk op de lonen, ondergraving van de arbeidsvoorwaarden, dat is het dagelijkse lot van de meeste werknemers, in het zuiden zowel als in het noorden. Nochtans zou de economie in dienst van de mens moeten staan en de fundamentele rechten van de mens garanderen. Het huidige systeem draait die logica gewoon om: overal ter wereld worden de werknemers tegen elkaar uitgespeeld en kunnen ze vaak niet anders dan een afbouw van hun arbeidsvoorwaarden aanvaarden. Nochtans hebben de werknemers uit het noorden en het zuiden gelijklopende belangen: de verbetering van de levensstandaard in het noorden hangt

immers af van de stijging van de inkomens in het zuiden.

Zowel in het zuiden als in het noorden verdwijnt een groeiend deel van de bedrijfswinsten in de zakken van de aandeelhouders, ten koste van de lonen van de werknemers. Om tegen die onrechtvaardigheid in te gaan legde de Internationale Arbeidsorganisatie (IAO) in 1999 het concept van **waardig werk** vast. Dit steunt op vier pijlers: een voldoende inkomen om in zijn levensonderhoud te voorzien, eerbiediging van de vakbondsvrijheid, een sociale bescherming en voorzien in een sociale dialoog.

Natuurlijk is het ABVV lid van de coalitie die geleid wordt door 11.11.11 en CNCD (Centre National de Coopération au Développement). In de komende twee jaar zal het dan ook actief deelnemen aan die campagne, zowel op politiek vlak als qua sensibilisatie en mobilisatie.

thierry.decoeur@abvv.be
(02 289 08 55)